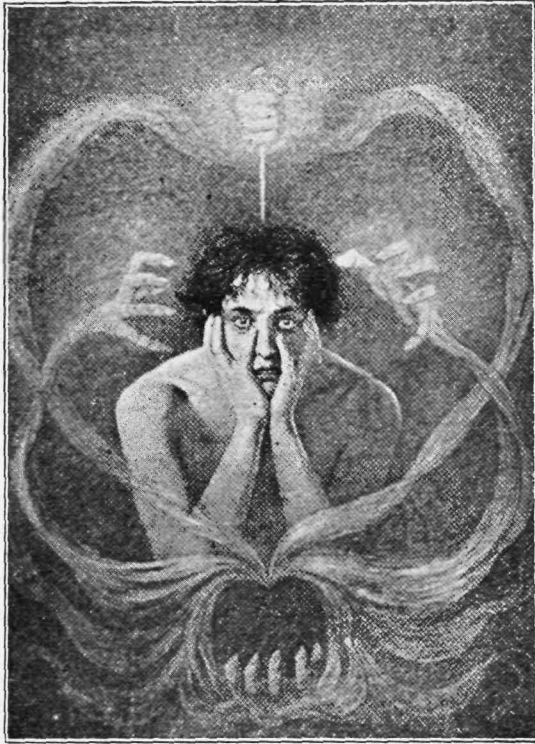

Α. ΚΛΑΜΡΟΘ.

"Η παραφροσύνη"

(Κρητιδογραφία)

θησαν τὴν πτώσιν τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας, αἱ ἄγριαι καταστροφαὶ αἰτίαις ἐπηκολούθησαν τὴν κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων τῷ 1204 μ. Χρ. κατέρριψαν τὸν τὴν τέχνην, ὥστε δὲν κατόρθωσαν ν' ἀνορθώσουν αὐτὴν οὔτε οἱ Κομνηνοί, οὔτε οἱ Παλαιολόγοι, μὲ ὅλας τῶν προσπάθειάς των.

Ἐν τούτοις ἡ ζωγραφικὴ εὗρεν ἐν ἄστυλι. Τὰ μοναστήρια τοῦ Ἀθῶ. Ἐκεῖ διέλαμψεν ὁ Μιχαὴλ Πανσέληνος ὁ Θεσσαλονικεὺς ὅστις εἰργάσθη εἰς τὸ Ἅγιον ὄρος πιθκνῶς κατὰ τὸν ΙΒ'. αἰῶνα καὶ ἔγραψεν ἐκεῖ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἔργου τοῦ θιασώτου του Διονυσίου : Ὁδηγὸς τῆς ζωγραφικῆς.

Ἡ Βυζαντινὴ τέχνη ἤδη εἶνε κυρίως τέχνη διακοσμητικὴ, περιορισθεῖσα εἰς τὰς ἐκκλησίας. Οἱ τύποι τῶν ἱερῶν προσώπων φαίνονται ἐμπνευσμένοι ἐκ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν αὐστηρῶν θρησκευτικῶν τύπων, οἱ Ἕλληνες δὲ ἐπέβαλλον τοὺς τύπους τούτους κατόπιν εἰς τοὺς ξένους καὶ τοὺς νεωτέρους καλλιτέχνας ἐν τῇ διακοσμήσει τῶν ναῶν. Παράδειγμα ὁ ἐλληνικὸς Ἀγ. Γεωργίου ἐν Βενετίᾳ. ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ σῶμα ἐζωγραφημένος, ὁ ἀποδιδόμενος εἰς τὸν Τισιανόν καὶ ὅστις εἶνε προφανῶς ἔργον Βενετοῦ ζωγράφου τοῦ ΙΣΤ'. αἰῶνος.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ "ΠΑΝΙΩΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ",

[ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΟΥ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.]

ΕΙΝΕ ἀληθές ὅτι τὸ φῶς, ὁ τεχνιτὸς δηλ. φωτισμὸς τῆς Ἐκθέσεως, ἐπινεήθεις ἐπίτηδες καὶ ἐξ ἀνάγκης ὡς ἐκ τοῦ ἀνεπαρκοῦς ἐν καιρῷ ἡμέρας φωτισμοῦ τοῦ καταστήματος τοῦ Συλλόγου ἀδικεῖ πολλὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἔργων, ἅτινα κατ' ἀνάγκην ἐπίσης ἔχουσι τοποθετηθῇ ἄλλα μὲν πολὺ ὑψηλότερον τῶν λαμπιήρων, οὕτως ὥστε νὰ μένωσι ἐν τῷ σκιόφωτι, ἄλλα ἀπέναντι ἀκριβῶς αὐτῶν ὥστε νὰ μὴ δύναται τις νὰ τὰ προσατενίσῃ θεόντως ὡς ἐκ τῆς ἀντανακλάσεως καὶ ἄλλα πολὺ χαμηλά, ὥστε ὅταν κύπτῃ τις ὀλίγον ἵνα κάλλιον τὰ παρατηρήσῃ, νὰ καλύπτῃ αὐτὰ ἀκουσίως μὲ τὴν σκιάν τῆς κεφαλῆς του.

Ἄφ' ἑτέρου καὶ ἡ ταξινόμησις δὲν ἐγένετο — ἄγνοῶ διὰ ποῖον λόγον καὶ μάλιστα παρὰ τὰ ἀρχικῶς προαποφασισθέντα — μετὰ τῆς δεούσης προβλεπτικότητος, συναναμιχθέντων τῶν ἀντιγράφων μετὰ τῶν πρωτοτύπων.

Ἡδύνατο κάλλιστα νομίζω νὰ ἐξευρεθῇ ὁ κατάλληλος τρόπος τοῦ ἀποχωρισμοῦ των.

Τοῦτο ἀτυχῶς δὲν ἐγένετο, διὸ καὶ πολλάκις ἐπέρχεται ἐκ μέρους τῶν ἐσπευσμένως ἐπιθεωρούντων τὰ ἔργα ἀνοικονόμητος σύγχυσις, εὐνεϊκὴ μὲν διὰ τοὺς φιλοπόνους ἀντιγραφεῖς, ἀλλὰ διὰ τοὺς καλλιτέχνας ἄδικος καὶ ἀσύμφορος.

Δὲν ὑπάρχει, πιστεύω, Σμυρναῖος μὴ γνωρίζων εἴτε προσωπικῶς εἴτε ἐξ ὀνόματος τὸν διακεκριμένον μας ζωγράφον Χαράλαμπον Παλαιολόγον.

Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ἀποπερατώσας ἐν Ἰταλίᾳ τὰς λαμπράς καλλιτεχνικάς αὐτοῦ σπουδὰς, ἐπανήλθε καὶ ἀποκατέστη ἐνταῦθα, ἐπιδοθεὶς μεθ' ὑψηλοῦ ζήλου εἰς τὴν ἐξάκρυσιν τοῦ ὠραίου αὐτοῦ ἐπαγγέλματος, τὸ ὄνομά του στενῶς συνεδέθη πρὸς τὴν πρ' ἡμῶν καλλιτεχνικὴν κίνησιν.

Ἡ Ἀνατολὴ ἀρκούντως ἐγνώρισε κ' ἐξετίμησε τὰ ἐπιτυχῆ ἔργα τοῦ ἐν τῇ κλεινῇ χώρᾳ τοῦ Ραφαὴλ μορφωθέντος Σμυρναίου καλλιτέχνου. Αἱ προσωπογραφίαι αὐτοῦ, εἰς ἃς κυρίως διεκρίθη καὶ διακρίνεται, ἀείποτε ἐκρίθησαν ὡς πρότυπα τέχνης εὐσυνειδήτου, βασιζομένης εἰς τὴν φυσικὴν ἀποτύπωσιν καὶ τὴν λεπτομερεῆ ἐπεξεργασίαν.

Τρία εἶνε τὰ ἔργα, δι' ὧν ὁ κ. Παλαιολόγος ἠθέλησε νὰ κοσμήσῃ τὴν ἐκθεσιν τοῦ «Πανιωνίου». Ἡ «Χαρτομάντις» ὡς καὶ δύο προσωπογραφίαι παριστῶσαι δύο γνωστὸς συμπολίτας τὸν κ. Μητρόπουλον δικηγόρον καὶ τὸν κ. Τσάρογλου ἱατρὸν.